ECLI:LV:RIRT:2018:0214.C33554817.1.S

Lieta Nr.C33554817
Lietvedības Nr.C-1478-18/17

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Siguldā, 2018.gada 14.februārī

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M.Dreimane
rakstveida procesā izskatīja civillietu akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2017.gada 29.augustā akciju sabiedrība "Latvijas Gāze" (turpmāk prasītāja) cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka gazificētajā objektā /adrese/ (turpmāk - Objekts), patērēta dabasgāze, par ko nav veikta samaksa pilnā apmērā. 2000.gada 23.novembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts *Līgums Nr.50-109566 par dabasgāzes piegādi patērētājam* (turpmāk - Līgums) Objektā.

Līguma 2.1.1., 2.1.2., 5.1.apakšpunkts, Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" (turpmāk - Noteikumi Nr.1048) 36.5., 90.1., 90.3., 90.4.apakšpunkts, 65., 69., 72., 84.punkts un Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" (turpmāk - Noteikumi Nr.85) 68.3.apakšpunkts, 33., 83., 105.punkts paredz atbildētāja saistību līdz Līguma darbības izbeigšanai veikt maksājumus par patērēto dabasgāzi Objektā katru norēķinu periodu. Atbildētājs nav vērsies pie prasītāja ar iesniegumu, ka vēlas izbeigt Līgumu vai pārtraukt dabasgāzes piegādi Objektā.

2016.gada 27.augustā pārtraukta dabasgāzes piegāde Objektā parāda dēļ, fiksēts dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta rādījums 9300 m^3.

Atbildētāja nesamaksātais parāds ir 2246,24 EUR, ko veido:

1885,54 EUR - neveiktie maksājumi par patērēto dabasgāzi Objektā no 2015.gada 30.septembra līdz 2016.gada 27.augustam;

360,70 EUR - nokavējuma procenti par samaksas kavējumu periodā no 2015.gada 20.novembra līdz 2016.gada 29.augustam, t.i., 0,15% dienā no kavētā maksājuma saskaņā ar Noteikumu Nr.1048 65.punktu un Noteikumu Nr.85 105.punktu;

Pirms prasības celšanas tiesā prasītājs vairākkārt aicinājis atbildētāju veikt saistību izpildi, tajā skaitā 2017.gada 16.maijā, nosūtot pretenziju atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi (vienlaikus arī Objekta adrese). Līdz prasības celšanai atbildētājs saistības nav izpildījis. Pēdējais maksājums saņemts 2016.gada 10.janvārī.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 34., 65., 69., 72., 84.punktu, 36.5., 90.1., 90.3., 90.4.apakšpunktu, Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 33., 68.3., 83., 105.punktu, Civillikuma 1., 863., 1587., 1651., 1652.panta 3.punktu, 1756., 1828.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja galveno parādu 1885,54 *euro*, nokavējuma procentus *360,70 euro* un tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 324,59 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro*, kā arī noteikt prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nesamaksātās summas.

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.[21] panta pirmās daļas noteikumiem 2017.gada 31.augustā atbildētājam uz viņa deklarēto dzīvesvietu ierakstītā sūtījumā nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojumu veidlapa, vienlaikus izskaidrojot Civilprocesa likuma 74.pantā noteiktās pušu procesuālās tiesības un pienākumus, paziņojot tiesas sastāvu un izskaidrojot noraidījuma pieteikšanas tiesības, kā arī noteikts termiņš paskaidrojumu sniegšanai. Uz deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtītais sūtījums no *Latvijas Pasta* tiesā saņemts atpakaļ kā nepiegādāts ar norādi *Beidzies glabāšanas laiks*.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmo daļu deklarētā dzīvesvieta ir vieta, kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību. Ievērojot minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.[1]panta noteikumiem uzskatāms, ka tiesas dokumenti ir izsniegti un atbildētājs ir informēts par civillietas ierosināšanas faktu.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojums tiesā nav saņemts. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[21] panta otro daļu paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībnieki ir savlaicīgi informēti, 2017.gada 11.oktobrī nosūtot paziņojumus uz prasītājas pieteikumā norādīto elektroniskā pasta adresi un uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.[1] panta 3. un 4.punktu, uzskatāms, ka pusēm tiesas dokumenti ir izsniegti.

Pārbaudot un novērtējot prasības pieteikumu, tajā iekļautos motīvus un lietas materiālus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

M o t ī v u d a ļ a

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa paredz, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa ņem vērā to, ka atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 250.[23] pantā paredzētās tiesības – nav sniedzis paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību un nav apstrīdējis prasības pieteikumā norādītos faktus, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, līdz ar to secināms, ka

atbildētājam nav pamatotu iebildumu pret prasību.

Lai gan atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem, tiesa tos vērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civillikuma 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1511.pantu līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

Lietas izskatīšanas gaitā nodibināts, ka 2000.gada 23.novembrī starp pusēm noslēgts līgums Nr.50-109566 par dabasgāzes piegādi patērētājam objektā /adrese/ (lietas 12.lapa).

Ar līguma 2.1.1. un 2.1.2.punktu atbildētājs uzņēmies saistības katru mēnesi veikt maksājumus par gāzi pēc gāzes piegādes brīdī spēkā esošajiem tiesību aktiem un samaksu veikt līdz nākošā mēneša 20.datumam.

Atbildētāja pienākums veikt samaksu par saņemto gāzi Objektā katru norēķinu periodu izriet arī no Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 36.5., 90.1., 90.3., 90.4.apakšpunkta, 65., 69., 72., 84.punkta un Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 68.3.apakšpunkta, 33., 83., 105.punkta.

Kā to norāda prasītāja, atbildētājs nav vērsies pie prasītājas ar iesniegumu, ka vēlas izbeigt līgumu vai pārtraukt dabasgāzes piegādi Objektā.

Kā redzams no tiesai iesniegtā akta, 2016.gada 27.augustā dabasgāzes piegāde Objektā pārtraukta parāda dēļ un fiksēts dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta rādījums 9300 m^3 (lietas 16.lapa).

Tādējādi prasītāja atbildētāja nesamaksāto parādu aprēķinājusi 1885,54 *euro* apmērā, ko veido neveiktie maksājumi par izlietoto dabasgāzi no 2015.gada 30.septembra līdz 2016.gada 27.augustam.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu atgādinājumu, bet saskaņā ar Civillikuma 1838.pantā noteikto – samaksas izdarīšana jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tiesai nav iesniegti pierādījumi par to, ka atbildētājs ar gāzes piegādes līgumu uzņemtās saistības būtu pilnībā izpildījis.

Pie šādiem apstākļiem, ņemot vērā lietas izskatīšanas laikā nodibināto, tiesa atzīst prasību par parāda 1885,54 *euro* apmērā piedziņu par pamatotu un apmierināmu.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja nokavējuma procentus par maksājumu kavējumu 360,70 *euro*. Tiesa, ņemot vērā tālāk norādītos argumentus, secina, ka šajā daļā prasība apmierināma daļēji.

Civillikumā netiek reglamentēts tāds tiesību institūts kā kavējuma nauda. Civillikuma saistību tiesību daļā tiek reglamentēts procentu (gan par naudas summas lietošanas atvēlēšanu, gan par samaksas nokavējumu), kā arī līgumsoda institūts. Procentu un līgumsoda institūti ir atšķirīgi, un tie paredz dažādas tiesiskās sekas

Ievērojot minēto tiesību institūtu atšķirības, tiesa atzīst, ka, ņemot vērā tiesību normas, kas regulē darījumu iztulkošanu, ir pienākums noskaidrot, kādā nozīmē puses īres līgumā lietojušas jēdzienu „*kavējuma nauda*" - vai tas bija domāts kā līgumsods, vai kā procenti par nesamaksātās naudas summas samaksas nokavējumu. Šaubu gadījumā, atbilstoši Civillikuma 1509.panta noteikumiem, divpusēja darījuma noteikumi iztulkojami tam par ļaunu, kurš attiecīgajā gadījumā ir kreditors un kuram tādēļ vajadzēja izteikties skaidrāk un noteiktāk.

Kā norādījis prasītājs, atbildētājs līgumā noteiktos maksājumus veicis neregulāri un nepilnā apmērā.

Izvērtējot tiesai iesniegto līgumu, tiesa, atbilstoši Civillikuma 1720.panta būtībai, kas nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu (1) ja tieši tā bijis norunāts; (2) ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā, secina, ka atbildētāja saistība maksāt *soda naudu* atbilst līgumsodam, nevis kavējuma procentiem. Arī pušu noslēgtā līguma 2.1.2.punktā tiek lietota definīcija "*līgumsodu (kavējuma naudu) 0,15%*".

Pie šādiem apstākļiem tiesa secina, ka pušu noslēgtā līguma 2.1.2.punktā pielīgtās saistības definējamas vienīgi kā *līgumsods*.

Civillikuma 1717.pants nosaka, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei. Vienlaikus Civillikuma 1716.panta trešā daļa paredz, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Novērtējot pieprasītā soda nauda kā līgumsoda apmēru, tiesa secina, ka atbildētājs ir pieļāvis maksājumu kavējumu prasības pieteikumā norādītajā apjomā, tādēļ prasījums par līgumsoda piedziņu apmērā, kas nepārsniedz 10% no pamatparāda, ir pamatots un apmierināms, savukārt pārējā daļā prasījums ir noraidāms.

Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai likumu, savukārt saskaņā ar 1757.pantu nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā, arī bez noteiktās norunas, uz likuma pamata, par katra parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Civillikuma 1765.panta pirmā daļa paredz, ka gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Ņemot vērā minēto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu sprieduma rezolutīvajā daļā norādāmas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātā pamatparāda summas, ņemot vērā Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Pamatojoties uz minēto, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami prasītājas samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 311,11 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 *euro*.

Civilprocesa likuma 204.[1] pantā noteikts, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei; šis termiņš nedrīkst būt garāks par desmit dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, līdz ar to arī nosakāms šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņš.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 39., 41., 97., 190., 193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai "Latvijas Gāze", reģistrācijas Nr.40003000642,

- parādu, kas izriet no 2000.gada 23.novembra līguma par dabas gāzes piegādi Nr.50?109566, 1885,54 *euro*,
- līgumsodu 10% apmērā 188,55 *euro*,
- tiesas izdevumus – samaksāto valsts nodevu 311,11 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro*,

pavisam kopā 2388,50 *euro* (divi tūkstoši trīs simti astoņdesmit astoņi *euro* un 50 centi).

Samaksa veicama akciju sabiedrības "Latvijas Gāze", reģistrācijas Nr.40003000642, kontā LV32PARX0000004461029, AS "Citadele banka", kods PARXLV22.

Atzīt akciju sabiedrībai "Latvijas Gāze", reģistrācijas Nr.40003000642, tiesības par laiku no tiesas sprieduma stāšanās spēkā līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (seši procenti) gadā no parāda pamatsummas 1885,54 *euro* (viens tūkstotis astoņi simti astoņdesmit pieci *euro* un 54 centi), ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu apmērs sasniedzis kapitāla lielumu.

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Noraidīt prasību daļā par nokavējuma procentu (līgumsoda) 172,15 *euro* apmērā un valsts nodevas 13,48 *euro* apmērā piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2018.gada 14.februārī, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese M.Dreimane